

Xurree Milkaaâ€™innaa fi Gammachuu-lakk.13

Description

Yeroo tokko tokko daandiin jijjiramaa si dinqisiisa. Daandii kana keessatti guffuwwanii fi wantoonni duubatti si harkisan baayâ€™eedha. Yeroo tokko ni gammada yeroo biraa immoo ni gaddita, yeroo tokko fuula guurta yeroo biraa immoo ni seeqatta, yeroo tokko qalbiin tee ni cabdi yeroo biraa immoo sirroofte dhaabbata (tasgabbi horatta), yeroo tokko jireenyi sitti dukkanoofti yeroo biraa immoo jireenyi ifa si taati, yeroo tokko ni dhamaata yeroo biraa immoo wanti hunduu ifa si taâ€™u, yeroo tokko jabeenya dhabda yeroo biraa immoo jabeenya argatta, yeroo tokko tokko gara funduraatti ariitin fiigda yeroo tokko tokko immoo suuta deemta ykn ni harkifattaâ€™. Kunniin hunduu yoo obsa qabaatte fi carraaqxe jireenya kee ijaaru. Yommuu jireenya darbee koo ilaalu, gaabbi fi gammachuun natti dhagahama. Dogongora fi hanqinn kiyyaaf nan gaabba. Buâ€™maa dogongora kiyyaa irraa baraaramun gara daandii qajeelatti Rabbiin na qajeelchu Isaatif nan gammada. Alhamdulillah! Kanaafu jireenya keessatti abdi hin kutin.

Akkuma hadhaan obsaa jabaatun akkasuma buâ€™aan ati argattu miâ€™aayadha. Yommuu jireenyi kee ulfaata taâ€™uu fi fitnaa jabaatu, Rabbi ajajamuu irratti akkuma obsitun, akkasuma firii obsaa miâ€™aawa san dhandhamta. Obsi kee Rabbiin irraa akka taâ€™e sammutti qabadhu. (Ilaali Suura An-Nahl(16):127) Yoo gargaarsi Rabbi hin jiraatin adda kee obsu hin dandeessu. Kanaafu Rabbiin sabrii akka sitti dhangalaasu kadhu. Duâ€™aayi bareeddutana fayyadami. â€™Rabbanaa afrigh aleynaa sabran wa tawfanaa musliimina(Gooftaa keenya sabrii nurratti dhangalaasi,Musliimotas godhii nu ajjeesi) Suura Al-Aâ€™raaf(7):126)

Yommuu namoonni dogongora raawwatan harka itti hin dhahatin (itti hin gammadin). Akkuma dogongora isaanititti gammadduun akkasuma dogongora keetirraa jaamaa taata. Dogongora ofii irraa ballaa taâ€™uu fi jallinna hordofuu caalaa dogongorri guddaan hin jiru. Mataa kee akka nama dogongora hin raawwanne goote of ilaalta. Isaan immoo gadii xiqqeessuf yaalta. Kanaafu dogongora isaanititti gammadu osoo hin taâ€™in isaan sirreessuf carraaqi. Yoo sirreessu dadhabde immoo namoota birootti odeessun isaan salphisuuf hin carraaqin.

Olâ€™aantummaa kee agarsiisu fi jaalala namoota argachuuf, namoota biroo gadi hin xiqqeessin. Yoo akkas goote osoo hin beekin salphatta. Namtichi ati gadi xiqqeessitu yoo dhagayee ,yookaa si jibbuun diina sitti taâ€™a yookiin immoo hojii kee badaa ifatti baasun si salphisa. Dogongora fi hanqinna namoota ilaalun dura dogongoraa fi hanqinna kee ilaali. Miirota â€™Ani hundaa olii, namni na caalu hin jiru, ana malee kan beeku hin jiruâ€™â€™ jedhan of keessaa baasuf carraaqi. Eeti miirota of tuulu fi of jajuu of keessa baasun boqonna sammuu fi tasgabbi argachuudha. Kana galmaan gahuuf qabsoo guddaa adeemsi.

Buâ€™aan hariiroo haraama jibba, diinummaa,shakkii, gaabbii, dhiphinna fi kkf ni dha. Mee sirritti ilaali naannoo keetirraa buâ€™aale kanniin. Akkamitti badaa akka taâ€™e ni agarta. Yoo obsitee fi

nama saniin karaa halaalatin wal qunnamte Insha Allah jireenya gammachuu gaggeessita. Garuu san dura amala gaariin of faayu qabda. Akka imaam ibn al-Qayyim jedhanitti jaalalli namoota lama jidduu wantoota sadan kanniin irratti hundaa'aa ta'amuun yookaa cimaa ta'ama yookiin ni laafa. Wantoonni sadan sunniinis, amala, miira (shu'uu) fi hariiroo dha. Amalli badaa yoo ta'ame jalalli namoota lamaani ni bada. Miira yommuu jennu immoo walii yaadu, walii rahmata gochuu, fi kkf dha. Miirri namoota lamaan jidduus yoo laafa ta'amee jaalallis ni laafa. Hariironis akkasuma.

Yommuu hariiroo haraama uuman bu'uuraleen sadan kunniin laafaa akka deeman ni argita. Gara dhumaatti immoo baditti jijjirama. Kanaafu obsa qabaadhu.

Hayaa (qaani) qabaachun dandeetti dhokataa keenyaabuuru fi itti fayyadamuu irraa nu hin hidhu. Kanaafu dandeetti kee abuuru fi karaa sirriin itti fayyadamuuf hin qana'amu. Garuu wantii fokkuu fi badaan dandeetti fi argannoo kee karaa badaan fayyadamuudha. Qaani dhabuun namtichi akka dhiphatuu fi hamileen isaa akka cabu ta'ama. Mee ilaali wanta addunyaan yeroo ammaa keessa jirtu. Addunyaan jeeqamte, namoonni baay'ameen rakkinnaa fi dhiphinna keessa jiraatu. Wantoota baay'amee argatanii jiru garuu dandeetti fi argannoo isaani karaa sirrii ta'ameen waan hin fayyadamneef salphatti badii fi dhiphinnaaf saaxilamanii jiru.

Namootaf waan gaarii fi qajeelumma hawwiifi malee waan badaan akka isaan qunnamuu fi daandii haqaa irraa akka jallatan hin hawwiiniifi. Wanti guddaa fi hundarra gaarii nama tokko hawwitu imaana haa ta'amu. Sababni isaas, namni tokko addunyaa fi aakhiratti adabbii laaleessaa Rabbii jalaa kan bahuu sababa imaana inni qabuutini. Yoo imaanni bade namtichi akkamitti adabbii addunyaa fi aakhiraa jalaa bahaa? Rabbiin imaana hunda keenya haa dabaluu, warra haqa irratti du'an keessaa nu haa taasisu! Aamiin!

Sarara ulfaata erga dabarteen booda, funyoo cimaa qabatta. Yommuu jireenya ulfaata obsaan dabarsitu, faaya milkaa'innaa fi gammachuu uffatta. Garuu yoo obsa dhabde, dorgommii jireenya ni dhabda.

Fantasy (Hawwii Sobaa)

Wanti sammuu kee qancarsuu fi yeroo kee gubu fantasidha (yaada fi hawwii sobaati). Wanta ta'amu hin danda'amu irratti yaadda. Ni dhiphatta, ni dheekkamta. Yeroo tokko tokko nama nagahaatti aarta. Yeroo tokko tokko immoo wanta namoonni sitti hojjatan yaadachuun madaa ofitti kaasta, ergasii ni dhiphatta. Yeroo tokko tokko immoo namoota akkamitti akka gammachiisu qabdu osoo yaaddu fi hawwitu yeroo kee gubda. Yeroo tokko tokko immoo gaa'ilaan booda wanta raawwachu qabdutti yaaddaa'. Haala kanaan yeroon kee baay'ameen gubata. Inumaa osoo hawwii fi yaada sobaatin of dhiphistuu nageenya fi hirriba dhabuu dandeessa. Kanaafu falli kee maali ree? Xiqqaate xiqqaatu akkamitti hir'isu dandeessaa? Jalqaba irratti nafsee teetti qabsaa'i. Wanta ishiin feetu hundaa hin guutin ykn hin hojjatin. Wanta tokko yommuu ishiin garmalee feetu, gadii ishii qabi. Akkana jedhiin, Cal'isi! A'uzubillahi mina sheyxaani rajimâ'â'oo kuni gahaa ta'uu baate du'aayi Suurat Al-mu'aminuun(23):97-98 keessatti argamu fayyadami. Yommuu yaadni hawwii qullaa (fantasy) sitti dhufuu, zikrii Rabbiitin bakka buusi. Yookiin immoo qanani Rabbiin sirratti oole yaadachun galata galchiif, irra deddeebi'ni Alhamdulillah jedhi. Kitaabota fi barruule gaggaari adda

addaa dubbisi, vidiyoo fi odiyoo gaggaarii dhageefadhu. Hojii gaggaarii hojjadhu. Wantoota hawwii qullaa sitti fidan kan akka muziiqa, hiriyyoota babbadoo, kitaabota, barruule, fiilmi fi kkf irraa fagaadhu. Haala kanaan gammachuu fi boqonnaa sammuu argatta.

Yommuu jaallattu fi jibbituu madaallamaa taâ€™™i. Yommuu lamaan isaanitu daangaa darban, miidhaa guddaa fidu. Yommuu jaalalli kee daangaa darbuu qalbii tee guba, si dhamaasa, wanta gaarii fi badaa addaan baafachun sitti ulfaata. Akkasumas, yommuu jibbi kee daangaa darbuu, jireenya kee guba. Nama jibbitu san karaa kamiin miidhu akka dandeessu barbaadda. Kuni immoo dhumarratti jireenya kee huuba. Tasgabbii fi boqonnaa sammuu argachuu hin dandeessu. Kanaafu kanniin lamaan iddoo sirrii taâ€™™e kaaâ€™™uf carraaqi. Nafsiyaa teetti sirritti qabsaaâ€™™i. Jireenya keessatti waa hundaa keessatti madaallamaa taâ€™™uun furtuwwan milkaaâ€™™innaa fi gammachuu keessaa tokko.

Yommuu milkaaâ€™™innaf dharraatu, ulfaatan ni laafa, jabaatan ni baqa, carraaqu fi obsii qajeelcha kee taâ€™™u, tawakkulni (Rabbiin irratti hirkachuun) lafee dugda duubaa taati.

â€™™Yaanni nama qoru sheyxaana irraa dhufuu jaaminnaaf sababa taâ€™™a, Rabbiin yaadachuun immoo ijaa fi qalbii bana. Yaanni sheyxaana namoota dukkanatti dabarsa, gara Rabbii deebiâ€™™uun immoo ifaa kennaaf. Yommuu namoonni qajeelcha Rabbitti hidhatan, sheyxaanni isaan irratti angoo hin qabu.â€™™ sheyxaanni dukkanaa, shakkii fi dhamaâ€™™iinsa namatti buusun qajeelinna irraa nama dabsa. Qormaata kana jalaa bahuuf karaan tokkicha gara Rabbii deebiâ€™™uudha. Yeroo hundaa waswasaa sheyxaana caqasuu osoo hin taâ€™™in, Rabbitti isa mangafachuudha.

Kaayyoon kee ifa taâ€™™uun garamitti deemaa akka jirtu sitti akeeka!

Addunyaan tuni magariisa, yeroo gabaaban booda ni daalachofti. Kanaafu magariisa taâ€™™uu ishiitin hin gowwomin. Mee haa ilaallu meeqa kamtu mana, konkolataa meeqa osoo qabu sababa adda addaatin daaraa jalaa taâ€™™e. Addunyaan hanganuma. Ganama habaabde yeroo xiqqoo booda ni gogdi. Kanaafu jireenya addunyaa tanaa keessatti hojii gaarii hojjachuun of dura haa ergannu. Qabeenyi kee osoo hin dhumatin hojii gaggaari dalagadhu, dargaggummaa fi jabeenyi kee osoo hin deemin hojii gaggaari Aakhiraaf hojjatadhu, duuti osoo sitti hin dhufin hojii babbadaa irraa tawbachuun gara Rabbii deebiâ€™™i.

Yommuu yeroo hundaa gara Rabbii tawbaan deebitu fi araarama (istigfaara) kadhattu, qalbiin tee ni qulqullofti, sammun tee ni qaranti. Sababni isaas yommuu cubbuu baayâ€™™ee raawwatu qalbii tee cufuun tasgabbii fi nageenya si dhowwa, sammuu kee dugulcha, hadoocha. Tawban immoo xurii cubbuu dhiquun qalbii tee qulqulleessa, sammuu tee qara. Kanaafu yeroo hundaa tawbaan gara Rabbii deebiâ€™™i. â€™™Yaa Rabbii! ani nafsee tiyya miidhe naaf araaramiâ€™™jedhi.

Akkuma obsa horachuuf shaakaltu, akkasuma obsuun siif laafaa adeema, hadhaan gara miâ€™™aatti jijjiramaa adeema. Yommuu obsa qabaachuf carraaqxu, obsi ujumoo gammachuu fi milkaaâ€™™inna siif taâ€™™a. Yommuu obsaa dhabdu fi abdi kuttu, jireenyi tee dukkanaa fi dhamaâ€™™insatti jijjiramti. Kanaafu wanta hundaa keessatti obsa qabaachuf tattaafadhu. Rabbiin irraa obsa kadhu.

Wallaala osoo hin taâ€™in wallaalummaa mooâ€™achuuf beekumsa barbaadi.

Wanti dargaggeessa/shamara barreechisu imaana, beekumsa, qaani(hayaaâ€™a), obsa, tawakkula, qulqullummaa, galata, zikrii, iklaasa, fi kkf dha. Miidhaginni guddaan dhaabbata qaama ykn uffannaa osoo hin taâ€™in, amaloota armaan olii kanniini. Namtichi hanga fedhe haa bareedu ykn uffata bareeda haa uffatu, amaloota armaan olii yoo hin qabatiin ni fokkata. Namni keessa ofii dagatuun ala ofii bareechisu qofa irratti xiyyeefate, ofii fi namoota biroo gowwomsaa jiraa jechuudha. Yoo dandaâ€™ame keessi kee ala kee haa caalu. Taâ€™uu baannan wal haa qixxaatu.

Arraba eegu fi ija gadi qabachuun boâ€™oo milkaaâ€™inni fi gammachuuti. Gammachuu fi milkaaâ€™inni boâ€™oo kana keessa yaaâ€™uun dhufa. Gaddii fi kufaatinis boâ€™oo arraba eegu dhiisu fi ija haraama irraa gadii qabachu dhiisu keessa yaaâ€™un dhufa.

Date Created

December 15, 2016

Author

admin